

מסורת הש"ס

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין נב.

עין משפט
נר מצוה

בג א מ"י פט"ו מהל'
סנהדרין הלכה ג סמג עשין
קכ:

רבינו חננאל

וירושלם ביה הכי לפי שמצינו
 שחלקם התבחרו בכתיבה
 וישראל בין המימיים לבני
 מומים יכול חלקו
 הנהניוים ואם שי בהן
 נוספלי מן הכהונה
 יודינים כרין בנות ישראל
 תכל'ה ובת ואפילו שיה
 חלקו מומין כרין חן חן
 ו' ריגית מה לא את
 אביתא ד' מלחלת שיה
 נהניוים בו קודש נהניוים
 בו חול ויד נהניוים בו אכור
 נהניוים בו בריון אבדו
 ארור שיה ילד ארור שיה
 אגירל ארור שיה ארור
 מלחלעלי אמר בו איש
 שישמעא קרין רישעא
 ופאילו שרישעא
 בו צדיקא כמאן כי האי
 תנא ד' שישמעא נמי כהא
 סבירא ליה: כיון
 תרגמו נבחרו ארור שיה
 אותו לקהלה כ' עניינא
 ודסקלת תנא (נמי) כהא
 תרגמו הנסקילין ודורתי
 מלחלעלי השערשין (מלחלעלי)
 ושרישעא וידין משמעתי

אותו כולל עד ארצותינו
 כי עד הרמקס פתחו
 והוקדה תולדות פלי ויורדת
 וחזומרת את בני מעוי מאי
 פתילה ר' מתנה אבר
 פתילה של אבר יליך
 שריפה שריפה מעדת
 אח. דכתיב בעדת קר'
 מחתות הוהמטים
 האלה נבששות כלומר
 נשמוהם שחתה נשרפ
 שריפה אבר שריפה עד
 קיים את הנה כעין
 שריפה פש וגוף כעין
 והוא פתילה של אבר. ר'
 אלעזר אבר שריפה עד
 קיים שריפה פש וני הוא
 אלאל שריפה שריפה מבני
 אחורן יליפני דכתיב חב'
 וימיתו לפני ר' שריפתן
 יליפני מתה הוא מן מתה
 נשכלת נשמה וגוף קיים א'
 שריפה בני ארון נשלת
 נשמה וגוף קיים ותרוויחו
 נשלה חיה פתילה של אבר.
 יורב מתנה אומר בני אחרון
 שריפה פתילי ר' כיבאבו יו'
 ר' דוסתאי דהני פש חוסי
 יאוש יצאו מבית קדשי
 קדשים ותחלקו לארבעה
 נכונכנסו ר' בחוטמו של ר'
 בחוטמו של זה
 ואקשין וזה
 שריפה ותכלא אומר כלומר
 ותכלא שריפה אכילה
 שטמע ששני
 ואומר ר' בבדיהם. ומפני
 של למר שריפה שריפה
 מפרשים השריפת דבעין
 דרומין הליומין מן
 המלמדיו ר' און חדין.
 יליפני אש מאדא שם
 התנהגה אדם ועדת קר' א'
 מבני ארון כלל אדם. וכולן
 וסוראן וכולן אכילוב
 נשמה בלבר. ואין בזה
 שריפה מילי אכילוב

הנשרפים שאינן בני אדם
וואין נשרפין בשביל
שחטאו ובשרם הוא
הנשרף ולא נשמתן והן
נעשין פיגול אדרבה
מפריס הנשרפים הוה ליה
למילף שכן שניהן הפריס
והנהרג חוץ לעזרה

ההיא שריפה ממש הוא. ב'ת"כ איכא ב' ברייתות שנויות סתם דפליגי מעיקרא קמיני כ"ד היתה מיתמן שני חוטי' כ' ונשרף גופן ובגדיהן קיימין שנאמר ותא' אש מלפני ה' ותאכל אותם יימותו ובשר הכי גבי יבכו את השריפה קמיני שריפה נגמה וגוף קיים * וזאת^א והא אמר' ב' הישן (סוכה

דף כה: (וּס) מִשְׁאֵל וּלְפָנָיו הָיוּ שְׂדוּחָה
לְפָנָיו שֶׁנִּי וְחִי שְׂרִיפָה מִמֶּנּוּ הוּאֵל לֹא
נִמְנָמוּ וְיֵשׁ לִי לִימָר דְּשִׁלְן קִימָת הוּה
כְּדִלְמֵר בְּהַפְלֵת (נִדֵּה דף כ:) מֵת
שְׁנִסְרָף וְשִׁלְדו קִימָת טִמָּא:
אוֹתָם וְלֹא בְּגִדֵיהֶם. וְאֵם תִּלְמֵד
וְהָא כְּתִיב (וַיִּקְרָא י')
וְיִשְׁאֹס בְּכֹתוּמֹת וְיֵשׁ לִימָר דְּלֵא
יִדְעִינָא אֵם בְּכֹתוּמֹת הַנּוֹשָׁאִים אִו
בְּכֹתוּמֹת הַנִּישָׁאִים:

וְנִירְרָה מִפְּרִים הַנִּשְׂרָפִים. הַמִּלֵּל
וְהַצֵּדָה לְרַעַן כְּמוֹן כְּרוּר
לֹא מֵימָה יֵפֶה: **שְׁבֹן** מִבְּשִׁיר. מֵימָה
לְזֶה חֲשִׁיד מִכְפָּר כְּלָמֶר כִּפְרָק
נִגְמַר הַדִּין (לְעֵיל דף מז.)
הַנֶּךְ נִפְיִשִׁי. וּמִשּׁוֹם הַכִּי לֹא
קָלָמֶר הֵכָל מִכְשִׁיר מִמְכָּשִׁיר
עֲדִיק כְּלָמֶרִינִן כִּפְרָק נִגְמַר הַדִּין
(שס) אִינִי מִכְשִׁיר דְּהֵטֵם עֲדִיק שֹׁמֵר
הַכְשִׁירוּ כֶּכֶן זֶה אֲדָרְבֵּה וּפְסָל כֶּכֶן:
טעֵמָה

ת שריפה אלא פותח את פיו ^בצבצב שלא במכותו ודקה לתוך פיו ויורדת לתוך מעיו והומרת את בני ^(בן) צדוק מעשה בבת כהן אחת שזינתה והקיפיה אאמר^ו לו מפני שלא היה בית דין של אותה שעה אמר רב מתנה פתילה של אבר מנא לן אתיא רחמה להלן שריפת נשמה וגוף קיים אף כאן שריפת גוף אמר ^יאתיא שריפה שריפה מבני אהרן מה להלן אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים מאן דיליף מעדת ²ואת מחתות החטאים האלה בנפשותם שנשמתן ^יהיא שריפה ממש היא ומאי שנפשותם שנתחייבו אותם כדריש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב עלי שנימו בשביל חנופה שהחניפו לקרח על עסקי של גיהנם שניו ומאן דיליף מבני אהרן מנא ליה דכתיב ויתיה ואידך ההוא שריפה ממש הוא ומאי דכתיב ונגואי כעין מיתה דתניא אבא יוסי בן דוסתאי אומר מביט קודש הקדשים ונחלקו לארבע ונכנסו שנים חוטמיו של זה ושרפום והכתיב ⁴ותאכל אותם אותם יים הנשרפים מה להלן שריפה ממש אף כאן שריפה הוה ליה למילף שכן אדם חוטא נשמה פיגול אדרבה יה למילף שכן מכשיר לדורות הנך נפישין מאן דיליף לא יליף מבני אהרן ההוא שריפה ממש הוא ונילף ממר רבה בר אבובא אמר קרא ⁵ואהבת לרעך כמוך מאחר דאיכא דרב נחמן גזרה שוה למא לי אי לאו שריפת נשמה וגוף קיים לאו שריפה היא כלל ואי מוקד לפיש ליה חבילי זמורות כי היכי דלישרוף לעגל אהרן מהלכין בדרך וגדב ואביהוא מהלכין אחריהן וכל גדב לאביהוא אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה זון הקב"ה הנראה מי קובר את מי אמר רב פפא היינו מלי סבי דמעייני משכי דהוגני אמר רבי ⁶(אליעזר) למה

הַהִיא אֵת אֲבִיהָ. מֵאִי דְרִישׁ צִיָּה: מֵאִי וּ. אֵהִיכָּא קֳרֵי:
מִתְנַי' מִשְׁקַעֲיָן אִוּמוֹ. שְׁלָא יִתְהַפֵּךְ אִנְהָ וּתְפֻלּוּ הַפְּתִילָה
 עַל צִשְׁרָא מִצְחֹן: קֶשֶׁת לַחֹךְ הִרְכָּה. כּוֹרֵכִין סוֹדֵר קֶשֶׁת לַחֹךְ
 הִרְכָּה מִפְּנֵי שֶׁהִרְכָּה אִינְהָ חֹזֶקֶת לַפְּתוּחַ פִּיּוּ וְהַקֶּשֶׁת מִצְחָל אֵת גְּרוּנוֹ
 וּמִנְחוּלָתוֹ לַפִּיכָךְ קֶשֶׁת מִצְפֵּינִים לַחֹךְ
 וּרְכָה מִצְחֹן לְהַגִּין: וּמְדִלִיקָא
 הַפְּתִילָה. בְּגִרְמָא מִפְּרַשׁ פְּתִילָה שֶׁל
 אֲבִיר: מְדִלִיקָא מִמֶּיךָ: וְחֹמֶרֶס אֵת

בני מעיו. לשון חמורמרו מעי (א"כ) (3) כוונת: **רבי יהודה אומר.** אין חונקין אותו בסודרין דלף הוא אם היה מת בידם ע"י חניקתם קודם חריקת הפחילה לא היו מקיימין מלות שריפה. אף הוא לישראל צלגלמא הוא כלומר לא היו יחזיקוהו בקף הוא ימות בידם ואין זו שריפה: **בבבב.** סטגלייש צלעו: **לא היה ב"ד של אלוטו שעה צקי.** זדוקין היו שאין להם ג"ש אלא קרא כמשמעו: **גב' מנא לן.** דכי הלי גוונא שריפה היא דקאמר רחמנא: **אסיה שריפה שריפה.** כתיב הכא (ויקרא כא) באש תשרף וכתיב התם (במדבר י) אשר הקריבו השורפים מה להלן גוף קיים ולקמן פריך מנא לן: **מני אהרן.** דכתיב צהו (ויקרא י) יכבו את

השְׁרִיפָה: מִנָּה לָן. דַּעַת קֶרֶח הִי הָיוּ: בְּנִפְשׁוֹס. וְלֹא בְּנִפְשׁוֹס: שְׁרִיפָה מִמֶּנּוּ. הִלְכָן עַל כְּרִחָךְ לֹא מִנִּי לְמִילָךְ גּוֹף קִיִּים מִהֶסֶם. וְלִקְנָן פֶּרִיךְ וְהִתְהוּ שְׁרִיפָה מִמֶּנּוּ וְלִילָךְ שְׁרִיפָה זִית דִּין מִיֵּנִה וְהִתְהוּ מִמֶּנּוּ: עַל עֶסְקִי בְּנִפְשׁוֹס. עַל חֲנוּפָה אֲכִילָה וְשִׁמְלָה הִנְכַּסְתָּ בְּנִפְשׁוֹס: בְּחִנְפִי לְעִנִּי מִעוֹג. בְּשִׁבְלִי חֲנוּפָה שֶׁל לְגִימּוֹת מִעוֹג שֶׁהֲכִילֹם וְהִשְׁקֵם קֶרֶח לַעֲדָתוֹ וְנִתְחַבְּרוּ עִמּוֹ חֶרֶק עָלֵי וְגו'. מִעוֹג לְשׁוֹן דְּבַר הַנֶּאֱכָל כְּדִמְכִּיז (מִנָּה ח) חִי ה' אֱלֹהֶיךָ אִם יֵשׁ לִי מִעוֹג: מִנָּה לָן. דְּגוֹף קִיִּים בְּזִנֵּי אֲהָרֵן: שְׁרִיפָה מִמֶּנּוּ. אִךְ הַגּוֹף אֲזַל מִבְּנֵי־הָאֵל מִתְחִילָה שְׁרִיפְתָּן וְשָׂרָה וְהִלְכָה וְחַמּוֹת וְצִרָה: וְהָאֵל כְּתִיב וְאֲכָל אֹסֶם. דְּמִשְׁמַע מִיַּעֲוֹת אֹתֹם וְלֹא דְבַר אֲחֵר וְאֵם הִכֵּל מִשְׁרָף מֵאִי קֹא מִמֶּעַט. וּמִשְׁנֵי אֹתֹם וְלֹא בְּגִידֵיהֶם: שֶׁן אִדֶּם חוּטֹא נִשְׁמָה פִּיגּוּל. אִדֶּם מֵאִדֶּם חוּטֹא מִחוּטֹא נִשְׁמָתִיל נִשְׁמָה מִנִּיטִיל נִשְׁמָה אֲזַל שְׁרִיפָת פֶּרִים אֵין צֶסֶם נִיטִיל נִשְׁמָה שֶׁבְּכָר דִּין שֶׁחֲטִיין: פִּיגּוּל דְּבַר שֶׁאֵין בּוֹ פִּיגּוּל מִדְּבַר שֶׁאֵין בּוֹ פִּיגּוּל: מִכְשִׁיר. שְׁרִיפָת צ"ד מִכְשִׁיר הִכְשֵׁר מֵאוֹת הַמִּקּוֹס וְכֵן פֶּרִים הַנִּשְׁרָפִים אֲזַל שְׁרִיפָה דִּהְיִי לֹא צִידִי אִדֶּם הוּא שִׁקְיִימוֹ בֶּסֶם מֵאוֹת הַמִּקּוֹס: וְלִדְרוֹת. דְּבַר הַנוֹהֵג לְדוֹרוֹת מִדְּבַר הַנוֹהֵג לְדוֹרוֹת: וּפְרִכֵּין מֵאֵן דִּילִין מַעֲדָה יִקְרָה מִ"ט לֹא יִלֵּךְ מִזְנֵי אֲהָרֵן מִשּׁוֹם יִדְקַעְכֵּר שְׁרִיפָה מִמֶּנּוּ הוּאִי וְהִסְוִי שְׁרִיפָה מִמֶּנּוּ וְיִלָּךְ שְׁרִיפָת צ"ד מִיֵּנִה.

[illegible]

כמו שפירשנו למעלה, ושניהן נהגות לדרור לאפוקי הני ששריפתן בעורה היא ואינם לא מכפ שריפה ממש מאי עמאל ילי שריפת נשמה ילפו שריפה ממש. אמר רב תמן קמר אר וא באין אחריהן ואמרו זה לזה מתי ימותו שני קמים הללו ואנו שנינו נהגי הדור והקב"ה אומר

(א) [לעיל מב: ז] (ב) [לעיל
מה. וש"נ], (ג) [עין
מוספות סוטה יט: ד"ה ר'
יהודה], (ד) [ז"ל ברבי,
(ה) [פסחים עה.],
(ו) [פסחים עה. לקמן זד.
שבת קיג: ז], (ז) [לעיל מב: ז],
(ח) [לעיל מה. כתובות לו:
פסחים עה. [סוטה ח: ב"ק
נא.], (ט) [ז"ל אלעזר],

תורה אור השלם

1. ובת איש בן בן כי תחל
לזנות את אביה היא
מתלכלת באש שחרף:
ויקרא כ ט

2. את מחתות החטאים
האלה בנפשם ויעשו
אתם רקיע פחים צפוי
למזבח כי הקריבם לפני
י' ויקרשו ויהיו לאות
לבני ישראל:

במדבר י ז

3. בחנפני לעני מעוז חרק
עלי שנימו:

תהלים לה טז
4. וְתִצֵּא אֶשׁ מִלִּפְנֵי יי
וְהֵאבֵל אוֹתָם וְיָמָתוּ לִפְנֵי
יי:
5. לֹא תִקֵּם וְלֹא תִטּוֹר אֶת
בְּנֵי עֲמֹךְ וְאֶהְיֶה לְרֵעֶךָ
כְּמוֹךְ אֲנִי יי:
וּקְרָא יֵשׁ יח

גליון הש"ם
תוס' ד"ה ההיא וכו'
וא"ת הא אמרינן פ' הישן.
עיין תשובת מעיל לדקה ס'
מה:

לעזי רש"י
טינליי"ש. מלקחיים.

מוסף רש"י

נגמר הדין. למוסה (לעיר)
(מב): היה גבוה שתי
קומות. ומפילו משם לארץ
(לעיר מה). פתילה של
אבר. מטה וחוקו למון
פיו (פסטים עה). מפרים
הנשרפים. פר העלם דבר
של צבור ופר כסן משיח,
שזין ואכלין אלף שרפין
כדכתיב והואיל אם כל הפר
אל מחוק למחמה וגו' (לעיר)
(מב):